

מסורת הש"ס

(א) [מור"ק י:] ע"ש מוס' ד"ה קטורי דגנסי צירי צריש"ג, (ב) [שנת קנ"ד,] (ג) פסחים נג, צרכות יט, [תוספת' פ"ב ע"ש,] (ד) עדיות פ"ג מ"ב,] (ה) שנת נד,; (ו) [פסחים יא,]; (ז) שנת נד,; (ח) [פסחים יא, תוספ' פ"ג,] (ט) [עירובין עה, וש"נ,] (י) [שנת מה, וש"נ,] (יא) [שם וע"נ,] (יב) [נחמנא כהניא דף נג,]; (יג) [נבאשית יט,] (יד) [וע"ע מוס' שנת נד: ד"ה הוה וכו' ומש"ש שם על הגליון,]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה על גבי וכו' ומנן דשרי סבר דללאו יתה ולא הו אכ מלאכה ולהעברה שלא לצורך מותר לעשות ביום טוב ומיז:

גליון הש"ס

מהרג' אבל מקצצפין, ע"י שנת דף נג ע"א מוס' ד"ה מזה למה ומור"ק דף י ע"ב מוס' ד"ה ואין מונעין:

לעני רש"י

אופרנציי"ר

[פרנציזי"ר], לקפל (קפלים בשפת הבדנ' לנר), איטשילייזי"ר, לסרק במסרק.

מוסף רש"י

תודוס איש רומי, ישראל משוב שהיה בדומי (פסחים ג.) גדי מקולס, זלי ראפו על כרעיו ועל קרניו כלליים, הססת, דמנא צביצל זולין (פסחים עד), עקנא (לפנינו ר' טרסון) קוריה מקולס לפי שמהל כרעיו מואל ל גזרו טענא כלי זיט גזרו, טבע נחשת בגלות (ש"א ח) מרומנו קולסא דמנשא (פסחים ג.) וכע"ז ברכות יט.), בלילי פסחיים, וכו' לפסח שטולחו שלם, שנאמר צו על כרעיו ועל קרניו (ברכות יט.), אלמלא תודוס אתה, אדם מחנך (פסחים ג.), כעין קדשים, שהוא קרוב להחיל את ישראל קדשים בחוץ, שהיה אדם פסח שהקדישו לשם פסח (ברכות יט.), מקרצפין, צכלי ששנינו נסות ואיט עושה חצורה, דמוצל צבעלי חיים אכ מלאכה היא (פסחים יא:),

מוסף תוספות

א. מפני התקלה א"כ בזמן הבית הוה מעשר ומסתמא בן י"ג שנה היה כשעשר וא"כ מאי קאמר דהוה מעשר כל שתא ושתא דיע"כ לא היה בשעת חורבן הכולל היותר כי אם בן י"ד או ט"ו, מוס' שנת נד: ד"ה הוה, ע"ש עה, ב,; בשביל מט, מר"ס, ג,; דומיא דמה שאמרו (נזיר מב), נזיר חופף ומפספס אבל לא טורק, רשב"א.

על גבי חרס, שהסיקו: **מוסר**. דכצוי ליכא והצברה נמי ע"י שינוי

היא כלאחר יד וליכא איסורא דאורייתא: דקמוליד ריחא. שנכנס בחרס שלא היה צו ריח ואסור מדרצנן שהמוליד דבר חדש קרוב הוא

לעושה מלאכה חדשה: **סחופי כסא אשיראי**. לכפות כוס מצושס על

יום טוב פרק שני ביצה

על גבי חרס מותר. פי' רש"י משום שאין כאן כצוי ואי משום

הצברה הוי הצברה כלאחר יד ושרי לעשותה ציום טוב והר"ר

יחנן פירש דשפיר הוי הצברה כדרכה ומ"מ שריא דקסבר דהצברה

שלא לצורך שרי לעשותה ציום טוב וכן משמע צירושלמי [דמשילין] מהו

לאדלוקי נר של צטלה ציום טוב ר' יוסי אסר ורצנן שרו והטעם מנן דאסר סבר דהצברה לחלק יתמה והוי מלאכה ואסור לעשותה צי"ט ומנן דשרי סבר דללאו יתמה ^(א) והצברה שלא לצורך מותר לעשותה צי"ט ולא הוי אכ מלאכה ומיזהו התם קאמר לא תאסור ולא תשרי ומכאן יש לומר מלעשות הצברה שלא לצורך כדקאמרינן צירושלמי לא תאסור ולא תשרי ומכל מקום על גבי גחלת אסור לפי שיש כצוי עס הצברה דלכלוי עלמא הא' לא שרי הואיל דאין זה דבר השוה לכל נפש ואפי' למנן דשרי הצברה שלא לצורך כלל צירושלמי היינו לפי שישנו פעמים לצורך אוכל נפש אבל כצוי דלעולם אינו לצורך תקון אוכל נפש והאי אסור לכלוי עלמא צי"ט ורצא דשרי אף על גבי גחלת היינו משום דחשיב ליה דבר השוה לכל נפש דאם היו עשירים לריצין הן לכן:

תל"סר אלפי עגלי הוה מעשר רבי אלעזר בן עזריה וכו'. ומימה והא ר' אלעזר בן עזריה היה אחר חורבן הבית טועא דהא רבן גמליאל היה נשיא קודם ר' אלעזר בן עזריה ורבן גמליאל היה לאחר חורבן הבית דהא רבן יוחנן בן זכאי היה עושה תקנות מיד לאחר חורבן הבית משום דרבן גמליאל לא הגיעו ימיו להיות נשיא כדאמר משמרב צית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי ואח"כ רבן גמליאל ואחר כך ר' אלעזר ור' אלעזר לא היה כי אס בן שמנה עשרה שנה כשהיה נשיא ונשיאותו לאחר חורבן ואמרינן צבכורות (דף נג.) דלאחר חורבן נתצטל כל מעשר דמהמא ויש לומר דלא נתצטל לאלתר כי אס לאחר זמן אי נמי אפטרופוס של רבי אלעזר בן עזריה שהיה צימי הבית היה מעשר אי נמי לאו דוקא מעשר אלא שהיה נותן למלך צכל שנה עשירית ב ^א:

ושלש מחלוקות בדבר מר סבר גורדינן קרצופה וכו'. פירש ר"י דהלכה כר' שמעון שממיר דוקא צמגרת של עץ דאין עושה חצורה אצל צמגרת שלנו שהן של צרזל כ"ע מודו דאסור דפסיק רישיה ולא ימות הוא שמושל שערות ^א: משום

ו**ר' אלעזר בן עזריה סבר לה כר' שמעון דאמר** ^אדבר שאינו מתכוין מותר ובין קרוד ובין קרצופ שרי אמר רבא אמר רב נחמן אמר שמואל ואמרי לה אמר רב נחמן לחודיה יהלכה כר' שמעון שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו אמר ליה רבא לרב נחמן ולימא מר הלכה כר' יהודה שהרי חכמים מודים לו א"ל אנא כר' שמעון ס"ל ועוד שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו: מתני'

אפילו להימשך בה חכמים אוסרין. תנא ר' יונה בן פזי בדברדליה, אמר לו או העבר רצועה מפרתך, או עמוד מבינותינו. אמר רב יוסי בר' בון שהיה מתרים בנגדן, א"ר חנינא פעם אחת יצאת והשחירו שיניו מפני הצומות. תנא לא היתה

כג.

צב א מיי פ"ד מהל' יו"ט הל' ו טושע' א"ח ס' מקא סעף ד צהג"ה:

צב ב מיי שס טושע' שס:

צב ג מיי פ"ח מהל' יו"ט הל' יד ונפכינ' מהל' שנת הל' כנן טושע' א"ח ס' מקיט סעף ה וס' תקמא סעף ג:

צב ד מיי פ"ד מהלסת יו"ט הלכה טז סמג לאון עה טושע' א"ח ס' תקנ' סעף א:

צו ה מיי שס פ"ג הל' יב טושע' א"ח ס' תקד סעף א:

צו ו מיי פ"א מהל' שנת הלכה ה סמג לאון סה טושע' א"ח ס' של סעף א:

רבינו הגנאל

ר' ירמיה אמר ע"ג חרס מותר. רבה ורב יוסף אמרי אפילו ע"ג חרס אסור משום דמוליד ריחא. וכן סחופי כסא אשיראי. ואקשינן עלייהו מ"ש מהדס דתניא מוללו ומריח בו קוטבו ומריח בו, ופרקינן הוה הדס ריחא מיהא איתא ואוספי מוסיף עלה, הכא מוליד ריחא. רבא אמר ע"ג גחלת לעשן פירות מותר, מידי דהווי אצילית בישר ע"ג גחלים שאע"פ שתחילתו מכבה וסופו מבכיר שרי.

דרש רב גבי הא קיטורא שרי, ואמר אמימר אי (איכא) [קיסורא] בידי מעשה אומן הוא ואסור, ואי לעשן פירות הא מוליד ריחא ואסור. ואסיקנא אמר רב אשי אנא אמריה ניהליה לרב גביה ומשמא דגברא אמריה (רבא) [רבא] אמריה ניהליה, והוא רבא דאמר לעשן שרי מידי דהוה בישרא אגומרי, ומסקנא דשמעתין לגמר את הבית ר"י מתיר וחכמים אוסרין, וק"ל כחכמים. ולעשות מוגמר להריח ולגמר כלים לא איתפרש דשרי. והלכתא בכלהי אסור, רב מעיטון הפירות שהוא מותר. ועושין גדי מקולס בלילי פסחים וחכמים אוסרין. ירושלמי, כולא זהו גדי מקולס, כולא צלי ראשו על כרעיו ועל קרבו. מקצתו שלוק ומקצתו צלי או מבושל אין זה גדי מקולס. לילי יו"ט של פסח עושין עגל מקולס, לילי עצרת ולילי סוכת עושין גדי מקולס. תודוס איש רומי הנהיג את ישראל לאכול גדי מקולס לילי פסחים, שלחו לו חכמים אלילי לאו תודוס אתה גורנו עליך נידוי. תוספתא שהיו קורין אותן פסחים, ואמרו לו, שהמאכיל לישראל בעין קדשים בחוץ, בר נידוי הוא. [מתני'] ג דברים ר' אלעזר בן עזריה מתיר חכמים אוסרין, פרותיה היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה. ירושלמי רב ושמואל דאמרי תרווייהו

אפילו להימשך בה חכמים אוסרין. תנא ר' יונה בן פזי בדברדליה, אמר לו או העבר רצועה מפרתך, או עמוד מבינותינו. אמר רב יוסי בר' בון שהיה מתרים בנגדן, א"ר חנינא פעם אחת יצאת והשחירו שיניו מפני הצומות. תנא לא היתה להאכיל את ישראל קדשים בחוץ, בר נידוי הוא. [מתני'] ג דברים ר' אלעזר בן עזריה מתיר חכמים אוסרין, פרותיה היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה. ירושלמי רב ושמואל דאמרי תרווייהו בזמן הבית הוה מעשר ומסתמא בן י"ג שנה היה כשעשר וא"כ מאי קאמר דהוה מעשר כל שתא ושתא דיע"כ לא היה בשעת חורבן הכולל היותר כי אם בן י"ד או ט"ו, מוס' שנת נד: ד"ה הוה, ע"ש עה, ב,; בשביל מט, מר"ס, ג,; דומיא דמה שאמרו (נזיר מב), נזיר חופף ומפספס אבל לא טורק, רשב"א.

שלו של שכיתנו היתה, וכי נענש אדם על שכיתנו, א"ר קיריס ללמדך שכל מי שספק בידי למחות ולא מוחה קלקלה תלויה בו. ומקרידן את הבהמה ביו"ט. ת"ד איהוה קירוד, כינים של בהמה, כגון תולעים קטנים תפוסין בעור הבהמה שאי אפשר להסירם אלא בחבורה, קרצוף גדולים ואין עושין חבורה. וג' מחלוקות בדבר, ת"ק דהוא ר' אלעזר בן עזריה סבר דבר שאין מתכוין מותר, וקירוד דעביד חבורה, כיון דלא מתכוין הוא שרי, כ"ש קרצוף דלא עביד חבורה. ור' יהודה סבר דבר שאין מתכוין אסור כו'. ורבנן דאמרי אין מקרדין אף לא מקרצפין, סברי לה כר' יהודה ומחמרי. ואסיקנא אמר רב נחמן הלכה כר"ש דסבר דבר שאין מתכוין מותר שהרי ר' אלעזר בן עזריה מודי לו.